

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 8. uri zjutraj.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta " 3.— " " 4.50
za četrt leta " 1.50 " " 2.25

Z "Novičarjem" vred:

za vse leto gl. 7.—
" pol leta " 3.50
" četrt " " 1.75

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov. v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov. — "Novičar" pa po 2 nov.

EDINOST

Oglas in oznanila se računajo po 8 nov. vsakega v petimi; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne sahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

•V edinost je meča

Presvitlemu in prečastitemu gospodu

Ivanu Krst. Flappu, škofu Poreško-Puljskemu.

Presvitli in prečastni gospod! V Pre-monturi, škofije Puljske, v porabi je od pamtikava hrvatski jezik pri raznih cerkvenih obredih, kakor pri pogrebih, krstih, ženitbah, blagoslovih itd., dočim nam dokazujejo stare knjige, da se je v tamošnji cerkvi čitala vsa sv. maša v tem jeziku, in jih je še mej živimi, ki so odgovarjali pri taki (glagolski) sv. maši.

Pred malo meseci pričelo se je tam vršiti v latinskem jeziku vse ono, kar se je do sedaj vršilo v hrvatskem jeziku, in tako se je vršilo v velikem tednu vse latinski, kar se je do sedaj vršilo v narodnem jeziku.

Ljudje, ki so mi to pripovedovali, rekli so mi, da je ta prememba pohujšljiva za narod in da narod ne mara v cerkev, in da je bila tamošnja cerkev na veliki četrtki popoldne — proti navadi in pri taki svečanosti — skoro prazna.

Vi, presvitli gospod, bi morali gotovo vedeti za te premembe. Tu se ne pravi več: ni smeti novotariti (nihil innovetur), ampak to je nekaj vse drugega v kvar cerkve in naroda.

Vi, presvitli gospod kot učen človek, veste dobro, da ima hrvatski narod po Istri pravico, da se mu ohrani in dopusti v cerkvi vsaj ono malo narodnega jezika, kolikor ga je bilo kje v navadi do najnovjše dobe.

Po želji onih ljudi, da storim, kar morem, obračam se do Vašega gospodstva javno in v nadi, da zabranite svečano omejenje premembe, ker je v resnici slabo, presvitli gospod, da so v mnogih krajih po Istri ovce brez pastirja, a še hujše bi bilo, ako ostanejo pastirji brez ovac.

Vašemu presvitlemu in prečastnemu gospodstvu udani

Dr. M. Laginja,

poslanec kmečkih občin zapadne Istre.

V Pulji, dne 10. aprila 1893.

PODLISTEK.

Božič na Angleškem.

(iz W. Irvinga „knjige črtic“ preložil V.)

(Dalje in konec).

IV.

Obed na svetl dan.

(Konec.)

Ko sem se bil vrnil v društveno sobo, našel sem vse skupaj sedeče okrog ognja, poslušajoče župnika, ki je globoko tičal v hrastovem stolu z visokim naslonilom, narejenem od umetalnega mojstra starega časa. Iz tega častitljivega stola, s katerim se je izvrstno ujemala njegova senčna postava in temni, nagubani obraz, pripovedoval je čudne dogodke o ljudskem praznovanju in legendah iz okolice, s katerimi se je bil seznanil v teku svojih starinarskih raziskovanj. Skoro bi mislil, da je bil stari gospod sam poln praznovanja, kot se večkrat pripeti ljudem, ki v kakem zatišnem kraju žive samotno in učeno življenje ter si glavo ubijajo s knjigami, tiskanimi z meniško pisavo, ki so prečesto polne čudovitih in nadnaravnih stvari. Povedal

Polovičarstvo ni v interesu države.

Članek „Triesterice“, o katerem govorimo v poslednjem „Novičarju“, napravil je na nas zelo neugoden utis. Kajti iznjega posnemljemo, da ostane tudi v bodoče v veljavi — polovičarstvo. A skušnje navadnega življenja nas uče, da se s polovičarstvom nikjer ne doseže kaj koristnega in izdatnega, ampak polovičarstvo koristi navadno le tistim, proti katerim so bili naperjeni polovičarski čini. Polovičarskim ljudem obrnejo navadno hrbet celo dobri in zvesti prijatelji — to pa zato, ker izgube vero do dobrega vsepa, ker jim ne zaupajo. Ta resnica velja pa posebno za političko življenje: ako je polovičarstvo že povsod drugod prazno sredstvo, brez vsake veljave, je pa v političkem življenju naravnost pogubno.

Volilno gibanje, odnosno način, kakor so posegli v to gibanje odlični in „patrijotički“ krogi, je zares čuden — nelogičen in nenaraven: od radikalnih odločnih ukrepov storili so — vsaj vsa znamenja kažejo tako — jeden sam velik korak v močvirje polovičarstva.

V tem našem menenju nas potrjuje že omenjeni članek naše ljubeznjive „Triesterice“, v katerem listu navadno odmevajo srčni udarci življenja, mišljenja in čutstvanja v visokih krogih Primorske.

Vlada poslužila se je skrajnega sredstva — in to na demonstrativen način —, da zruši gospodstvo stranke nespravljivih: nespravljivih tako glede na odnose do nas Slovanov, kolikor na razmerje mej njimi in državo.

In naj oficijozna sofistika preobrača kozolce kakor in kolikor jej drago, tega prepričanja vendar ne izruje nikomur iz srca, da je namreč vlada razpustila deželni, oziroma mestni zbor tržaški le z ozirom na državni interes.

Prosimo čestite čitatelje naše, da ne puste iz vida tega momenta, ker je zelo va-

nam je več povestij o dozdevkih sosednih kmetov zaradi podobe križarja, ki je ležala v cerkvi na grobu poleg žrtvenika. Ker je bil to jedini spomenik te vrste v tem delu dežele, gledale so ga vaše ženske vedno z nekim praznovanjem. Pripovedovali so si, da v viharnih nočeh, posebno kadar grmi, vstane iz groba ter hodi po pokopališču. Stara žena, ki je imela zraven pokopališča kočjo, videla ga je v mesečini skozi cerkvena okna, kako je počasi hodil gori in doli po stranskih hodnikih. Ljudje so verovali, da rajnik kake krivice ni popravil, ali pa da je zakopal zaklad, ki mori njegovega duha ter mu ne da počivati. Nekateri so govorili o zlatu in dragih kamenih, kateri so baje zakopani v grobu, kjer jih čuva njegov duh; pripovedovali so tudi staro povest o cerkveniku, ki je po noči hotel vlomiti v grob, a je tisti hip od mramorne roke podobine dobil tak udarec, da je nezavesten obležal na tlaku. Kar je bilo srčnejših kmetov, smejali so se večkrat tem pravljicam; kadar pa se je znočilo, se večina iz največjih dvomljivcev ni upala sama na stezo, držečo čez pokopališče.

Poleg te in mnogih drugih povesti,

žen. Vsaj se ravno v poslednji dobi naglašala pri vsaki umestni in neumestni priliki, posebno pa vselej tedaj, kadar se Slovani oglašajo se svojimi skromnimi zahtevami: da treba narodni in strankarski interes podrediti državnemu interesu. Dobro: mi se uklonemo vsikdar radi tej zahtevi — in klasična priča zato je vse delovanje in postopanje naših zastopnikov v državnem zboru. Ali tu vprašamo opravičeno nevoljo: zakaj pa ta zahteva velja le tedaj, kadar treba, da mi Slovani krčimo svoje zahteve, ne pa tudi tedaj, kadar bito pravilo služilo nam v korist?!

Državni koristi treba podrediti vse druge, bodisi strankarske ali narodne koristi. Že s tem, da prisnavamo ta izrek kot veljaven, označili smo njega velikansko važnost, zajedno pa tudi naglasili, da v boji za to korist ni smeti poznati polovičarstva; a pripomniti moramo izrečno in odločno, da to velja le za take kraje in dobe, kjer je državna korist zares v nevarnosti in ne tam, kjer izvestni krogi po sili iščejo nevarnosti.

Velja-li ta zahteva tudi za naše razmere tržaške? Na to vprašanje nimamo drugega odgovora, nego odločni: da!

Prinasa je državni interes zares v nevarnosti, ker si je prisvojila vso oblast v javnem življenju stranka, ki ni zavzeta za ta interes, ki dela očitno in brezobzirno proti temu interesu, ker vidi da nje „idejali“ niso v soglasju s tem interesom. Mi nočemo danes tožiti in kriviti nikogar, ampak konstatujemo le to, kar je.

In ker je gola resnica, da je neka stranka tržaška očitna nasprotnica državnih koristi — to pa zato, ker jo srce vleče nekam drugam —, je pa zopet jasno, da treba tej stranki izpodbiti stališče prej ko prej.

Pri tem pa je velike važnosti vprašanje: kakimi sredstvi? Na to vprašanje bi odgovorili mi najprej negativno: s polovičarstvom gotovo ne! Da se razumemo! Vlada razvija sicer pri-

prpravah za prihodnje volitve neko posebno eneržijo, kakoršni nismo bili vajeni do sedaj! In vendar se nam vidi vse nje delo polovičarsko — zato, ker je jednostransko. Mi nikakor ne vidimo v tej eneržiji jamstva za dosego toli zaželjenega vsepa: zrušenja stranke, delujoče proti koristim države. Kajti korenike našega javnega zla zarile so se globoko v zemljo, tako, da jim ni tako lahko priti do živega. Zlo pa je treba izruti s koreniko, sicer požene danes ali jutri zopet svoje mladike in razvije se morda še bujnejše, nego se je razvijalo popred. S tega stališča treba soditi zmršene zadeve naše.

Ker si je pa — kakor smo že povedali — stranka nespravljivih prisvojila vso oblast in mogočen upliv v javnem življenju, morali bi napeti vse sile, združiti vse moči ter jih z družene poslati v volilni boj, ako hočemo zares iztrebiti zlo. Kdor misli drugače, je optimist. In zelo se varajo tisti, ki menijo, da so dosegli Bog ve kaj s tem, ako strmoglavijo tega ali onega irredentaša in postavijo na njega mesto kakega — polovičarja. Kaj bi dosegli s tem? Nič drugega, nego da se menja par oseb, zistem pa ostane isti. To bi bilo pogubno polovičarstvo.

Zato pa kličemo danes glasno in slovesno: v zbornico treba poslati odločne, odkrite, poštene značaje, kateri ne poznajo nikakih ozirov, kadar treba braniti — državno korist. Ustvariti treba stranko iz vseh poštenih življenj našega prebivalstva, katera bo imela možnost in voljo, priboriti si v javnem življenju tolik upliv, kakoršnega si je se svojo odločnostjo priborila in utrdila tista stranka, proti kateri je bilo naperjeno razpuščenje mestnega zbora tržaškega. Mi ne poznamo druge poti.

Vse poštene življe treba je poslati v boj — in k tem se s ponosom prištevamo tudi mi tržaški Slovani! Tudi te morate privabiti v svoje vrste, kar se vam pa ne posređi golimi besed-

resnobno ter bil posebno naklonjen vratarici zaradi njene nadarjenosti za čudovite stvari. Sam je pridno čital stare legende in romane ter večkrat tožil, da ne more verjeti kaj takega; kajti praznoveren človek, rekel je, mora živeti v nekakem čarobnem svetu.

Mej tem ko smo vsi z veliko pazljivostjo poslušali pripovedovanje župnikovo, udarilo nam zdajci na uho iz dvorane razni glasovi, kakor zvok priproste barske godbe, šum mladih glasov in deklško smejanje. Najedenkrat se odpro vrata in ustopi spreved, katerega bi človek skoro imel za zbor celega čarobnega dvora. Neumornemu duhu, mojstru Simonu, vestno izpolnujočemu svojo dolžnost kot knez vsega hrupa, prišlo je na misel božično našemljenje ali maskarada, katero je takoj priredil, poklicavši si v pomoč oxfordskega dijaka in mladega častnika, ki sta bila kot on pripravljena za vse, kar je moglo vzbujati šalo in veselost. Za svetovalko so si vzeli staro ključarico, pregledali staro obleko in garderobo ter izvlekli iz nje ostanke krasnih oblek, ki že več rodov niso videli dneva. Mlajši del družbe so poklicali iz društvene sobe in dvorane ter

dami in praznimi frazami, ampak odkrito dobrohotnostjo in pa jasnimi dokazi, da ste naa, vrgši od sebe neosnovane predsodke, jeli ceniti tako — kakor zaslužimo.

Mi Slovani smo lojalni in zanesljivi živeli, mi ne zahtevamo ničesar, kar bi nasprotovale državnim koristim; in ker smo važni tudi po svojem številu, ostane vse vaše delo — vzlic vsej „eneržiji“ — polovičarsko, dokler nimate nas!

Ker velja torej boriti se za državne koristi; ker je boj brez nas le polovičarski; ker s polovičarstvom ni mogoč ugoden vspeh opravičen je naš vsklik: polovičarstvo ni v interesu države!

Tržaške volitve.

Pod tem naslovom piše ljubljanski „Slov. Narod“:

La volpe perde la pelle,
ma giammai il vizio . . .

„Nehoté šinil mi je v glavo ta italijanski pregovor, ko sem slišal od različnih strani in strank slaviti razpust mestnega zbora kot sijajen dokaz, da so se krmlarjem avstrijske politike odprle oči. No, vodilni krogi Tržaških Slovencev so drugega mnenja ter so ostali trezni in oprezni. „Edinost“ in tudi „Slovenski Narod“ sta naše stališče v principu skoro soglasno precizirala.

Mi ostanemo slej ko prej pri prepričanji, da razpust Tržaškega municipija v tako nenavadnem času še ne pomenja toli potrebne radikalne premembe političnega sistema na Primorskem, vendar pa ni brez zanimivosti, kajti toliko je za nas nedvomno, da gre za sluzga za ta korak vlade v prvi vrsti tistim slovenskim in hrvaškimi državnimi poslanci, ki so razkrili v državnem zboru toli senzacije Tržaške zadeve. Poizvedeli smo iz prav zaresljivega vira, da so bili gospodje v rumeni hiši vsled stavljenih interpelacij, katere so podpisali celo nekateri nemški poslanci, postali jako nervozni. Saj so pa bila navedena fakta tudi taka, da jih centralna vlada pri najboljši volji ni mogla popolnoma prezirati, zlasti ker se je Tržaški vladi po vsej pravici kar naravnost očitala popolna onemoglost nasproti vedno rastoči moči iredentizma. In kdo je kriv v prvi vrsti, da je tako daleč prišlo? Nihče drugi, nego gospod Rinaldini, ki ni pravočasno spoznal, v katerem življu Tržaškega prebivalstva ima avstrijska vlada jedino trdno zaslombo. Et meminisse juvat! Pri zadnjih mestnih volitvah se je njegovemu posredovanju posrečilo, dognati kom-

vse skupaj sestavili v smešno posnemanje stare maškarade.

Mojster Simon je kot „stari božič“ vodil spreved, čudno nakičen s krežlecem, kratkim plaščem, ki je bil zelo podoben spodnjemu krilu stare ključarice, in s klobukom, ki bi bil lahko nadomestoval zvonik vaše cerkve. Izpod tega je drzno molel njegov krivi nos, od mraza prevlečen z rudečico, ki je vidno pričala o zmagi decemberskega viharja. Spremljala ga je modrovska divja deklica, ki je kot „gospa mesna pašteta“ tičala v častiljivem krasu obledelega brokata, v dolgem naprniku, šiljastem klobuku in čevljih z visokimi petami. Mladi častnik je prišel kot Robin Hood v lovski obleki od zelenega blaga in vojaški kapi s čopom.

Ta oprava gotovo ni pričala o temeljitih raziskavanjih; vse je kazalo, da je pri tem bolj gledal na slikovitost, kar je popolnoma naravno pri mlademu človeku vprico njegove izvoljenke. Lepa Julija je v lični kmetiški opravi kot „devica Marijana“ korakala ob njegovi roki. Ostale osebe sprevedove so bile oblečene narazne načine; deklice so bile nališpane z opravo starih

promis mej italijanskimi radikali in tako zvano patrijotično stranko.*

Tu popisuje, kako se je takrat agitvalo in delovalo za kompromisne kandidate. Potem pa so se italijanski radikali pokazali malo hvaležne, ampak so se upirali vladi, kjer so le mogli, kakor n. pr. povodom razprave zakona o šolskem nadzorstvu, kateri je zastopal gosp. Rinaldini sam. Z ozirom na vse to namignila je centralna vlada po zaslugi naših poslancev — in fait bi je razpust mestnega zastopa.

„Navzlic temu pa ostane tudi po volitvah vse pri starem; saj tudi „Triester Zeitung“, ki se ureduje v rumeni hiši, trdi, da ostane sestava mestnega zastopa najbrže stara. Razpust bil je tedaj le dobrohoten migljaj italijanski stranki, da naj ne bo toli — glašna in odkritostna. Vitez Rinaldini iskal bo zaslombe in zaveznikov slej ko prej pri takozvani zmerni patrijotični stranki, pri ljudeh a la Luzatto in Burgstaller, ki se razlikujejo od svojih radikalnih prijateljev le v tem, da so — previdnejši in da gledajo bolj na svoje materialne interese; gledé mržnje do slovenskega življa pa prav nič ne zaostajajo za radikali. O tej stranki se je vitez Rinaldini nekoč sam malo laskavo izrazil rekoč, da jo je moči pridobiti „con un pugno di pagnocca“. Ker je pa ta stranka na sebi preslaba, zategadelj bodo dobrodošli g. vitez kot zavezniku pri volitvah tudi Slovenci, kateri so mu v svoji dobroti že večkrat zlasti pri patrijotičnih slavnostih pomagali iz zadrege ter rešili avstrijski renomé naše „città fedelissima“. A sedaj bodo Tržaški Slovenci oprezni in ne bodo kar meni nič, tebi nič pomagali g. vitez Rinaldini iz škripcev, v katere je prišel vsled interpelacij naših državnih poslancev. Ta sklep manifestovalo je tudi že naše politično društvo s svojo resolucijo. Tržaški Slovenci imajo pač britkega izkustva o vladni hvaležnosti dovolj in ako vlada hoče reflektovati na našo pomoč, tedaj nam mora pač dati zadostnih garancij, da bo radikalno spremeniila svoj dosedanji sistem, toli poguben za avstrijski Trst. Da bi g. vitez Rinaldini to storil, na tem pa po vsej pravici dvomimo. Tržaški Slovenci nimamo proti nikomur osebnega sovraštva in radi podpisamo vsako avstrijsko vlado, ki nam je količkaj pravična, — — — — — a slepo ne bomo pomagali na površje stranki, katera nam dosihdob še nikdar ni priznala trohice pravice in tudi za prazne obljube take stranke imeli bomo le gluha ušesa, kajti — la volpe perde la pelle, ma giammai il vizio.*

krasotic iz rodu Bracebridgeov, dečki pa so imeli brke od žgane gobe, široke obleke, zavihanе rokave in velike lasulje, predstavljajoč značaje Roastbeefa, Plumpuđinga in drugih iz starih maškarad. Vse to je nadzoroval oxfordski dijak, v priležni ulogi „hrupa“; opazil sem, da je precej burno in zapovedljivo svojo palico vihtel nad malimi osebami.

Ulom te pestre trume, ustopivše po stari navadi z bobnanjem, bil je vrhunec hrupa in veselja. Mojster Simon se je odličil s slavo, kot stari božič ponosno plešoč menuet z dično, dasi hehetajočo gospo mesno pašteto. Temu je sledil ples vseh značajev, ki so v različnih oblekah svojih kazali podobo, kot bi bile stare rodbinske slike prišle iz svojih okvirov, da se udeležijo veselja. Več stoletij je na desni in levi križalo roke; srednji vek je plesal pirovette in rigodone, in dnevi kraljice Elizabete so živo skakali skozi sredo sledečih rodov.

Vredni squire je motril to pustolovno zabavo in to vstajenje stare garderobe njegove s priprosto dobrodušnostjo otročjega veselja. Stojte se je smejal in si mel

DOPISI.

Iz Trsta. [Izv. dop.] (Izlet pevcev „Adrijašev“ k sv. Mariji Magdaleni dolnji.) — V nedeljo dne 16. t. m. popoldne, ob priliki izleta pevcev „Adrijašev“, pričakovali smo pač lepega številca rodoljubov pri sv. Mariji Magdaleni dolnji, pričakovali smo si krasnega slovanskega petja, a vse to, kar smo videli, prekosilo je celoma naše nade.

Na jako lepem prostoru „osmice“ g. Miklavca, kateri toči izvrstno domače vino, zbralo se je več stotin domačega ljudstva. A ne le na omenjenem širnem prostoru, nego i više ob cesti in ob vinogradih bilo je natlačena ljudstva.

Le redkokedaj se vide v naši okolici zbranega toliko ljudstva — ljudstva, katero se počasi zaveda narodnosti svoje.

Videči toliko narodno maso, navdušeno za našo stvar, spomnili smo se mestnega poslanca laškega, kateri rogovili po I. okraju proti zaslužnemu našemu dosedanjemu poslancu, in priznali smo radostno, da mu veljajo besede:

„Okraja prvega okoličan
Banelli-ju le fige kaže!“

Na posebnem, navlašč prirejenem prostoru zbrali so se pevci „Adrije“ iz Barkovelj, „Slave“ od sv. Marije Magdalene dolnje, in „Veselite“ iz Škednja.

Zbranih je bilo prav gotovo nad 100 pevcev, kajti pevci vseh treh društev bili so zbrani v polnem številu. Vrstila se je pesem za pesmijo v lepem redu, jedno društvo je sledilo drugemu. Ljudstvo pa je navdušeno pritrjevalo krasnemu petju. Vsaki izmed navedenih zborov je moral nekaj pesmi ponavljati.

Pri odhodu „Adrijašev“ združili so se pa vsi trije zbori, ter med spuščanjem raket in prižiganjem bengaličnih ognjev zapeli so skupno „Moj zavičaj“ in „Bivali Čehove.“ — Mogočno je odmevala slovanska pesem tje po dolini v nastajajočo noč med silnim, nepopisnim navdušenjem ljudstva in med gromovitimi „živio“ klici.

Bil je to prizor, kateri se ne ponovi z lepota na tem kosu naše slovanske zemlje.

Ko so odpeli pevci, zahvalil se je predsednik „Adrije“ gosp. Drag. Martelanc najsrčneje vrlim pevcem društev „Slava“ in „Veselite“ iz Škednja, kateri so prišli v polnem številu, da se radujejo skupno z „Adrijaši“ v bratskem krogu v bratski slogi. — Današnji dan je pokazal — rekel je govornik — da se ljubijo okoličani kot bratje med seboj — in dokler bode vladala med močnimi pevskimi zbori okoličanskimi taka sloga, taka ljubezen in tako navdušenje do slovanske pesmi — ostanemo vedno še gospodarji tu na naši

roke ter jedva poslušal župnika, dasi je ta jako temeljito govoril o starodavnem in ponosnem plesu paona ali pava, od katerega po njegovem mnenju izhaja menuet. Kar se mene tiče, imela me je neprestana vznurjenost, katero so netili v meni menjajoči se prizori dobrovoljnosti in nedolžne veselosti, ki so se mi vrstili pred oči. Navdušen je moral biti človek, gledajoč, kako je milo gledajoča veselost in gorko čuteča gostoljubnost prodirala skozi zimski mraz in temo, kako je starost odložila svojo nevažnost ter vzprejela svežost mladostnega uživanja. In zanimanjem za te prizore navdajala me je tudi misel, da ti begotni občinci naglo hite v pozabljenost, in da je bila to morda jedina rodbina na Angleškem, kjer so jih še točno izvajali v celem njih obsegu. Tudi se je z vsem tem vrvenjem družila nekova umerjena ličnost, podajajoča mu posebno mikavnost; bila je primerna času in kraju, in stara graščina, skoro opotekajoča se od veselja in wassaila, je nekako odmevala od veselosti davno minolih let.

zemlji, katere ne izpustimo ni pedi izpod nog — tujstvu!

Že med govorom pretrgalo je večkrat občinstvo govornika z gromovitimi „živio“ klici, a koncem govora bilo je res nepopisno navdušenje!

Govornik opomnil je tudi, da ako bode vladala ob bližajočih se volitvah taka sloga, tako navdušenje med prebivalci I. okraja, smeli se bomo pač ponašati z izidom volitve tega okraja!

(Konec prih.)

V Gorici 12. aprila 1893. — Pred tedni odgovarjal sem na dopis v 7. št. cenjene „Edinosti“ ter med drugim tudi vprašal: Zakaj so slovenski časniki dražji, nego italijanski ali nemški? Upal sem, da mi g. dopisnik gori omenjenega dopisa gotovo odgovori na to in druga vprašanja, posebno pa, ker je sam obljubil pojasnil glede konsumnega društva. Dolgo sem čakal brez vspeha in še le v zadnji števec „Soča“ pripoveduje upravništvo, zakaj je „Soča“ dražja nego tuji listi. Se zanimanjem sem prečital spis in spoznal, da „Soča“ je le vsled tega dražja, ker jej mnogi dolžujejo. Redni plačevalci morajo plačevati za nemarne.

Obrnimo to na slovensko obrt in trgovino. Tudi slovenski trgovci in obrtniki imajo svoje redne in nemarne plačevalce. Ako pomislimo, da si naročuje liste le bolj omikano ljudstvo, pričakovati bi bilo, da je med naročniki več rednih plačevalcev nego med navadnimi trgovskimi in obrtniškimi odjemniki. Logično sklepano po sporočilu „Sočinega“ upravništva, da bi slovenski trgovci in obrtniki smeli naračunati redni plačevalec vse ono, kar morajo izgubiti pri nerednih plačevalcih. — Ne vem, kaj bi k temu rekli točni plačevalci? — Mislim, da bi potem še bolj zmerjali slovenske trgovce se „švindlarji“! Še bolj bi drlo naše ljudstvo k našim nasprotnikom, kar bi gotovo ne koristilo naši narodnosti.

Pustimo to in vprašamo le še to: kaj bi reklo „Sočino“ upravništvo, ako bi sedaj, ko je samo priznalo, da mora biti „Soča“ dražja, pričeli Slovenci naročevati kak tuji list? Ako bi redni plačevalci vrnil list z opazko, da oni ne bodo plačevali za nemarneže? To naj pomisli upravništvo. Kakor bi bilo težko njemu, ako bi se to zgodilo, enako težko je slovenskim trgovcem in obrtnikom, ko Slovenci podpirajo njim sovražne ptujce. Ako se g. dopisnik dopisa v 7. št. „Edinosti“ pouči v tem oziru, gotovo ne bode več pisal enacih dopisov, ker upam, da mu mora biti sedaj jasno, da enaki dopisi ne koristijo nam. Vem, da se bo kedo izgovarjal na moj dopis v 5. št. „Edinosti“, a ta naj se potruži, da ga še enkrat pazljivo prebere in upam, da se prepriča, da nisem napadal ne osebe, ne stanov; spoznal bode da je bil namen zbuditi nekoje k delavnosti ter pospešiti ustanovitev konsumnega društva. Tega mnenja sem tudi danes in še mnogo več bi bil pisal o konsumnem društvu, ako bi ne bil pričakoval obljubljenih pojasnil. To naj velja za slednji poziv tim potem s pristavkom, da bi bilo najbolje, ako bi ustanovni odbor sklical občni zbor in o tem sporočal, ne da bi to premetovali po časniki. Rezinski.

Dostavek uredništva. Po našem mnenju se motite nekoliko, meneči da je popolna analogija mej časnikařtvom — osobito tako skromnem kakor je slovensko — in trgovino. V trgovini velja načelo konkurencije, katero pa je popolnem izključeno pri poštem, narodnemu delu posvečenem časnikařtvu. Pri poslednjem ni smeti niti govoriti o materialnih dobičkih, ampak le o žrtvah; in v tem pogledu moramo kar brezpogojno pritrđiti „Soči“, da je v tem pogledu mnogokateri naših rojakov, nečemo reče brezvesten, gotovo pa zelo lehkomišljen. — Trgovci stopi v boj — in to mora, sicer bi bil slab trgovec — pod načelom konkurencije in v nadi, da nadkrili svojega

vrstnika in tem pōtem o p o m o r e s a m e m u s e b i. Oni pa, ki podpirajo in žrtvujejo za naše časnikarstvo, ne delajo tega v nadi do kacega dobička za svojo lastno osebo. — Tudi to ni umestno, da pri tem toliko naglašate ravno „Sočo“, kajti kakor njej, taka se menda godi vsem slovenskim časnikom. — Da bi se redni plačevalci odpovedali listom zaradi zanikernežev, tega ne moremo verjeti, kajti cenimo previsoko njihovo rodoljubje in idejalno mišljenje. Sicer pa nismo hoteli reči, da tožbe slovenskih obrtnikov in trgovcev niso opravilene, kadar slovensko občinstvo brez razloga podpira raje tuje nego domačine; ampak naglašati smo hoteli le, da primera mej narodnim časnikarstvom in trgovino ne velja. Gg. obrtnikom in trgovcem slovenskim bi svetovali, da, poštavajuč načelo konkurencije, veljavno v trgovini, gledajo na to, da se usposobijo za konkurencijo, a slovenskemu občinstvu je dolžnost, podpirati jih kolikor se le da.

Politični pregled.

Notranje dežela.

Pri mestnih volitvah Dunajskih v prvem razredu izgubili so liberalci pet mandatov, koje so priborili antisemitje. Mej izvoljenimi je tudi državni poslanec dr. Gessmann. Ta dogodek priča zopet, da zgublajo liberalci vedno več tal ter da je masa prebivalcev Dunajskih v taboru antisemitov. Sedaj mora biti pač jasno vsakomur, da se liberalci morajo zahvaliti na veljavi, koje imajo, le krivični volilni geometriji, ne pa saupanju ljudstva. In taka stranka, ki nima nikake zaslombe niti mej lastnim narodom, naj bi gospodarila v Avstriji?!

V deželnem zboru Českem jel se je vršiti važen proces, koji utegne provzročiti razpor mej veleposestniki in Staročehi. Pri drugi punkciji predlogi glasovala je namreč velika večina Staročehov z Mladočehi proti nasvetu princa Lobkovic, da se čita predloga izroči odseku za okrajne in občinske zadeve. Nasvet se je pa vendar vsprejel, ker so zanj glasovali Nemci in konservativno plemstvo. „Politik“ pravi namreč, da to postopanje plemstva utegne provzročiti katastrofo mej njim in narodom českim.

Jutri se snide deželni zbor Kranjski.

Vnanje države.

Oči vse Evrope bile so te dni obrnjene v Beligrad. Znamenito je, da vse simpatično sodi o mladem kralju Aleksandru. In po pravici. Če tudi moramo misliti, da tega nenadejanega in prepotrebne prevrata ni provzročil kralj sam iz lastnega nagiba in po lastnem načrtu, vendar se moramo čuditi — kako bi rekli — močatosti, koje je kazal 17 letni mladenič v tako resnih, gotovo kritičnih in epohalnih trenotkih. Po vedenji v teh trenotkih soditi, dobila je Srbija v Aleksandru na prestol mladeniča, v katerem tiči kal krepke volje in lastne inicijative. Tudi ruski listi izražajo se simpatično o prevratu na Srbskem naglašajoč, da se v tem činu kraljevem kaže moč in modrost. — Dne 17. t. m. je bila zahvalna služba božja, pri kateri je bil navzoč tudi kralj. Po ulicah se je zbralo nad 20.000 ljudij, kateri so navdušeno pozdravljali kralja. — Dne 15. t. m. so hoteli liberalci nekoliko demonstirati, a razgnali so jih vojaki. Tudi potestirati hotela je liberalna stranka proti prevratu, katera nakana se jej slabo izplačala. Kajti uprav valed te nakane izstopila sta iz stranke bivša ministra Gvozdić in Alković in še 23 družih somišljenikov.

Po vsej Belgiji vrše se te dni silni, krvavi izgredi. Kakor smo že poročali zahteva delavska stranka obće volilno pravo in je v dosego tega namena hotela uvesti obči štrajk.

Različne vesti.

Volilni shod, katerega skliče politično društvo „Edinost“ za I. okraj, vršil se bode v nedeljo dne 23 t. m. ob 4. uri popoldne v gostilni g. Jožef Sancina Cina v Škednju. Na zahtevanje tamošnjih volilcev bode poročal g. dr. Sancin, bivši poslanec tega okraja, glede svojega delovanja v pretečenih treh letih v deželnem zboru in mestnem svetu.

Drugo nedeljo, t. j. dne 30. t. m. skliče gori omenjeno društvo drugi volilni shod za I. okraj in sicer pri sv. Mariji Magdaleni dolnji. Kraj in uro za ta shod priobčimo prihodnjič. Tudi pri tem shodu bode poročal gosp. dr. Sancin kakor pri prvem.

Pozivljamo torej volilce, da se v velikem številu udeležijo teh dveh shodov.

Municipalna delegacija razpravljala je v svoji seji dne 17. t. m. o naredbi namestništva, s koje se je ta poslednja oblast proglasila kot drugo instanco v zadevi volilnih reklamacij. Dr. d'Angeli je predlagal javno razglasiti, da je vzlic tej naredbi utoke v volilnih zadevah predložiti le municipalni delegaciji; namestništvu pa je odgovoriti, da municipalni delegaciji ni volja odpovedati se pravici odločevanja o utokih v volilnih zadevah. — Ta predlog se pa ni vsprejel, ampak predlog Brunnerjev, da se uloži pritožba na ministerstvo.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti daroval je g. Miklavc od sv. Marije Magdalene dolnje v nedeljo 16. t. m. kot odbitek na računu „Adrijašev“ 1 gl. — Ta svota se prišteje pokroviteljni družtva „Adrija.“ — V pušici „Rojanskega posojilnega in kons. družtva“ nabralo se je 7 gl. 44 nvč. — G. I. Grdol je podaril ob priliki, ko mu je bila čast občeovati z gospodom drž. poslancem Spinčićem, 10 gl.

Sokolski večer „Tržaškega Sokola“ privabil je v nedeljo zvečer lepo število tržaških rodoljubov v čitalnično dvorano; osobito je bila dobro zastopana slovenska in hrvatska inteligencija. Mej gosti je bil tudi velezaslužni gosp. državni poslanec Vekoslav Spinčić, kojega so pozdravljali z vseh strani kaj pristréno. Pevski zbor „Slovenskega pevskega družtva“ in tamburaški zbor „Trž. Sokola“ storila sta svojo dolžnost v polni meri, osobito pa je ugajal Zajčev „Na straži“ pri katerem je gospod Košir lepo pel bariton-solo. Rosenovo igro „V spanji“ predstavljaj je dramatični odsek „Trž. Sokola“ prav gladko in gibčno in se je občinstvo očevično dobro zabavalo. Nekaterim igralcem bi priporočali le, da govore glasneje. Lepo je sicer, da igralec fino nijancira svoje besede, primerno njih pomenu, ali prva stvar je vendar le — vsaj mi menimo tako — da ga sliši vse občinstvo. Tudi nekoliko pridnejše memoriranje morda ne bi škodilo nekaterim igralcem. Zares dovršeno je pa predstavljaj g. Borovšćakov svoje solo-prizore in pol svoje kuplete. Kdor se ni nasmijal ta večer, temu ni pomoči. Ta naš igralec dokazal je znova, da je v njem nevsahljiv vir zdravega humorja in pa — pereče satire. Se svojimi kupleti ožigosal je zares drastično razne dogodke iz javnega življenja našega in dosegel tudi to, s čemer bi se ponašal najizbornejši govornik in člankar, namreč: da je občinstvo brezpogojno soglašalo žnjim in mu navdušeno pritrjevalo. Gosp. Borovšćakovu mora biti zares hvaležno naše občinstvo.

Iz spodnje okolice se nam piše: Od gotove strani smo poizvedeli, da je bilo zatoženih v Sv. Križu nič manj nego 24 mladeničev le vsled tega, ker so peli slovenske pesmi. Čujemo tudi, da so pozvani ti mladeniči k dotičnemu okrajnemu načelniku na izpraševanje. — Neverjetno bi se nam zdelo to, da nismo to poizvedeli od najzaneslivejše strani.

Znano je, da so žandarji podrejeni magistratu in se po takem ravnajo dotični poveljniki po poveljih mestnega magistrata.

A da je magistrat lovil okoličanske mladeniče le radi svojerodnega petja, to vidi se nam vendar nezaslišano!

Kako so gospodarili! Slovenak obrtnik nam piše: Vlada „Adria“ ropotala je sicer včasih proti postopanju našega magistrata ali kaj je pomagalo vse to? Delali so, kar so hoteli, posebno pa z ubogimi obrtniki. Ako je kak domačin-Slovenec prosil za koncesijo, gotovo je ni dobil, italijanski podanik pa jo je dobil prav gotovo, in če je bila še tako nepotrebna, bodisi da sti dve gostilni v jedni in isti hiši. Seveda so imeli ti italijanski krčmarji dobre botre na magistratu. Zadruga gostilničarjev tržaških bi morala protestovati proti takemu postopanju. Zajedno bi bilo želiti, da ne bi oblast raznim lokalom dvomljive vrste dozvoljavala „čez uro“, tudi če plačajo. Kajti pijanci motijo nočni mir. In v ulici „Arcata“ dogodilo se je celo na Veliki petek ob 11. uri zvečer, da so pijanci razgrajali prav po živinski. Slednjič bi morale paziti sl. oblasti, kako „vino“ se prodaja po nekaterih lokalih, ki tako zmeša in premami uboge pivce. Mestna oblast ni pazila dosedaj na take stvari, posebno pa tam ne, kjer bi bili morali pritisniti kakega ljubčeka od tam doli iz blažene Italije! Pri nas treba drugačnega gospodarstva!

Svoji k svojim! Z veseljem smo poizvedeli te dni, da se bode posluževalo tudi pogrebno družtvo pri sv. Mariji Magdaleni dolnji odslej „Tržaške posojilnice in hranilnice“. Živili torej vrli rodoljubi, kateri se ravnajo po gori omenjenem izreku! — Upati je pač, da se oklenejo še v teku tega leta vsa dotična okoličanska družtva „Tržaške posojilnice in hranilnice.“

Iz Ricmanj se nam piše: V ned. dne 23. t. m. se bode slovesno obhajalo prošćenje sv. Jožefa. Pri tej priliki napravi katoliško družtvo iz Trsta v Ricmanj procesijo v proslavo 50letnice sv. Očeta Leona XIII, kar se s tem naznanja bližnjim in daljnim romarjem, častilcem sv. Jožefa.

V sredo dne 19. t. m. dobimo novega duhovnika rodom Čeha č. gospoda Welhartiokega, katerega pričakujemo in ga vsprejmemo z veseljem.

Omeniti je tudi še, da je laški „Piccolo“ razglasil mej avet slobno [obsodbo, da so prebivalci iz Ricmanj dne 9. t. m. kamnjali osobni vlak Tržaških izletnikov, povračujoč se v mesto.

To se je voj preiskovalo ter se zna iz verodostojnega vira, železniškega osobja, da ni res. Kaj takega bi bilo pričakovati poprej od kake izgubljene ovce iz „Patrie di Rossetti“, kateri tukajšnje ljudstvo ob nedeljah uprav provocirajo ali izzivajo, ne pomislivši, da so tu že celo preko svoje (?) meje.

Da, z ono pesnijo in pa z ono drugo, prav nemoralno „Siamo kristiani raza di cani in finale Amen“ — to ljudstvo prav nori in pameten človek, ki jih vidi kričeče, — različnega spola in stanu — si ne more drugoče misliti, kakor, da vidi pred očmi svetopisemsko Sodomo in Gomoro.

Posvarili bi radi vse one, katerim to gre, ki zahajajo tu sem v Breg, da ne žalijo ne narodnega ne verskega čustva, vzlasti tu ne, na naši zemlji, — in vaelej bodo lepo postreženi; naj se vedejo vsaj radi mladine, ki tako rada posnema vse slabo, kakor ljudje — in ne kakor Romani ob času Nerona: pravi barbari preživljene in propale kulture.

Dopolnilne volitve v občinski svet Ljubljanski pričele so se v ponedeljek. V tretjem razredu so izvoljeni skoro jednoglasno od „narodnega volilnega odbora“ priporočani kandidatje. Katoliško politično družtvo se ni udeležilo volitev.

Božja pot v Rim! V ponedeljek, dne 16. maja odide romarski vlak v Rim. Čujemo, da se prav pridno oglašajo udeležniki, kajti tako ugodna prilika se jim ne ponudi tako hitro. Ko tekmuje ne le ves katoliški, ampak ves civilizovani svet, kako bi lepše

počastil poglavarja katoliške cerkve, ne smejo zaostati tudi slovenski verniki tržaški. Oglasiti se je v škofijski pisarni, ustmeno ali pismeno. Opozarjamo tudi, da se je v Dolenčevi tiskarni natisnil prepotreben kratek navod za ogledovanje cerkva v Rimu. Knjižica je naslov: „Znamenitosti sedmero Rimskih bazilik in nekaterih družih cerkva Rimskega mesta.“

Odbor „Delalskega podp. družtva v Trstu“ poziva na občni zbor, kateri bode dne 23. aprila t. l. ob 4. uri popoldne v dvorani Mally, (via Torrente 16). Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov. 2. Društvena kronika, poročja tajnik. 3. Poročilo denarničarjevo o računu za leto 1892. in pregledovalcev računov. 4. Poročilo gospodarjev in knjižničarjevo. 5. Posamezni predlogi. 6. Volitev predsednika, 22 pravih in 6 namestnih odbornikov v zvezi § 19. in 24. pravil; pravico voliti imajo oni, kateri so prekorščili 18. leto, voljen sme biti le polnoleten ud. 7. Volitev 3 pregledovalcev računov za leto 1893. v zvezi § 22. pravil. 8. Volitev dveh udov razsodišča.

Popravek. Od odbora „Del. podp. družtva“ naprošeni naglašamo, da je bil za leto 1892 imenovan načelnikom nadzornikov g. Dragotin Ukmar, kar se po pomoti ni naznanilo v društvenem poročilu.

Pevske družtvo „Slava“ od sv. Marije Magdalene spodnje priredi prihodnjo nedeljo dne 23. t. m. izlet v Škedenj.

Ljudski shod bode zopet v nedeljo dne 23. aprila ob 10. uri dopoldne v salonu gostilne „Al Gardinetto Rossetti“ ulica Rossetti. Razgovarjalo se bode (v slovenskem jeziku) o položaju delavcev in o praznovanju 1. maju. V korist delavcev je, ako se tega shoda mnogobrojno udeležijo.

Posojilnica in hranilnica v Kopru imela je v svojim devetem upravnem letu 1892 10.438 gl. 68 kr. dohodkov in toliko izdatkov. Gotovine je bilo z dnem 31. decembra 1892 1885 gl. 76 kr. Hranilne uloge sprejemajo se od vsakega, tudi neuda sadruge, in se obrestujejo po 4½, dotično po 5%.

Posojila se dajejo samo zadružnikom in sicer proti 6% obresti; vrh tega plačajo isposojevalci 1½% za upravne troške in 1½% za zadružni zaklad.

Uraduje se vsako nedeljo od 9. do 12. ure dopoldne; pisarna je blizu pošte št. 808.

Novi denar. Z dnem 1. maja se bojo začele izdajati srebrne krone in pa drobiž iz nikla po 10 in 20 stotink (vinarjev). Ko stopijo v promet krone, umakniti se bodo morale petindvajsetice.

Grozna nesreča. Izpod Nanaosa se nam piše: V noči od 14. na 15. t. m. je pri Dilcah v hrenoviški županiji gorela hiša g. Iv. Doles, vulgo Škrjanke. Zgorel je tudi hlev in kozolec. Ker je ogenj nastal okolo 11. ure ponoči, ko je vse spalo, bila je zmešnjava splošna. Gosp. J. Papler, uradnik deželne naklade, je slišal, da pokajo vsled vročine šipe na oknih njegove spalnice, opazil svetlobo in šel prvi dramit ljudi. Tedaj je bilo že vse v plamenu. Došli gasilci so sicer omejili ogenj, toda neukročeni element je dognal svojo žrtvo do groze. Poslopje je bilo savarovano za 1700 gl., kolikor je bila uredna živina — zgoreli sta nekemu pogorelcu z Mal. Ubeljskega dve kravi in nekemu vozniku konj in voz, mnogo tudi domačega orodja. Najbolj je pa nesreča pogazila gosp. I. Žgurja, obč. tajnika. Na jedno oko je skoro oslepel, na roki in životu je opečen, da ne more nič. Zgorela mu je brhka hčerka, katera mu je nadomeščala gospodinjo, tudi mlajša je tako zelo opečena, da bode bržkone popolnoma slepa, če sploh ostane živa. Mnogobrojne njegove znance bode gotovo osupnila in užalostila ta novica, ki mora sleharnemu pretresti srce, da se zgrozi nad neizprosno usodo.

— Božja volja je bila tako. Nesreča nikoli ne počiva. Bog, pomagaj! —

Potres se je ponovil na otoku Zante. Zrušilo se je mnogo hiš. Mrtvih je 50 oseb in do 100 težko ranjenih.

Pomiloščenje. Presvitli cesar je pomiloštil onega Metlika, ki je bil v mino-lem zasleden na smrt obsojen, ker je umoril svojega očeta.

Tatje so ulomili v stanovanje Riharda Dinellija, trg Cordarioli št. 1., ter odnesli 8 vrednostnih papirjev in 2 napoleondora.

Nadepoln mladenič. 18letni Alojzij Skulin iz Svetega pri Komnu izmislil si je laž, da je zadel glavni dobitek 200.000 gl. in s to zvižajo prekanil je nekega Anton Jazbeca, vrnivšega se nedavno iz Amerike po 20 letnem bivanju onkraj oceana, da mu je posodil 200 gl., dokler ne potegne denar. Ker se je pa žandarjem zdela stvar sumljiva, poizvedovali so ter dognali, da je nadepolni Lojzek Skulina „nalimal“ ubozega Jazbeca prav pošteno. Skulina so zaprli seveda; ali ta vrlina meni menda, da igra še ni izgubljena, kajti trdi še vedno, da je zares zadel glavni dobitek.

Književnost.

„Ljubljanski Zvon“. Vsebinska 4. zvezka: 1. A. Aškerc: Titus Marcus. Arheološka legenda. — 2. Fr. Gestrin: Balada o smrti. — 3. Nejaz Nemoigren: Abadon. Bajka za starce (Dalje). — 4. Dolenjec: Hrepenenje. — 5. Dr. Fr. Šubic: Pogubni malik sveta (Dalje). — 6. E. Lah: O pomenu naših krajevskih imen (Dalje). — 7. Rátislav: Gazele. 5., 6. — 8. Janko Keranik: Jara gospóda. Povest (Dalje). — 9. A. Štritof: „Tragedija“ in „komedija“ na procelji novega gledališča. — 10. Dr. J. Vošnjak: K zgodovini Wolfovega slovensko-nemškega slovarja. — 11. M. Valjavec: K prvemu sešitku slovensko-nemškega slovarja Wolfovega (Dalje). — 12. V. Bežek: Prinos k slovenskem knjištvu (Dalje). — 13. Književna poročila. — 14. Listek.

„Dom in Svet“ ima v svoji 4. št. naslednje vsebino: 1. Anton Martin Slomšek. Pri Slomščekovi svečanosti v Mariboru, dne 2. svečana 1893. leta, govoril dr. Anton Medved. 2. Srebrna kupa. Zložil Anton Medved. 3. Kampánjskemu dečku. Zložil M. Opeka. 4. Iz nove dóbe. Spisal Ivan Sovrán. 5. Vaški pohajoč. Povest. — Spisal Podgoričan. 6. Naša pesem. Zložil Ant. Hribar. 7. Ingov pir. Epična pesem. — Spisal Bogdan Vened. 8. Iz novega mesta v Boano. Piše dr. J. Marinko. 9. Na jutrovem. Potopisne in narodopisne črtice. Spisal dr. Fr. L. 10. Slovtvo. 11. Razne stvari. Naše slike. — Belokranjski reki in pregovori.

Za gg. tamburaše!

Skoraj popolnoma nov „berde“ je na prodaj. — Kje? pove upravništvo „Edinosti“. 3—1

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

E. Šverljuga, brivec v Stadión št. 1, priporoča se slav. občinstvu za blagohotno obiskovanje. Cl.

Franca Potočnika gostilna „Andemo de Franz“ v ulici Irene se priporoča slavnemu občinstvu. Toči izborna vina in ima dobro kuhinjo. Cl.

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Antonijeta Drenik, Via Piccolomini št. 2, se priporoča tržaški slovenski gospódi za vsakovrstna dela, spadajoča v stroko šivilje, po najnovejši pariški in dunajski modi. Zagotavlja točno postrežbo v popolno zadovoljnost in po nizkih cenah. 42—52

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana.

Gostilna „Pri lepem ogledu“ („Gregorju“) pri sv. Alojziju (Chladino, po ulici Farneto naprej) toči izvrstno domače črno in belo vino ter pivo prve kakovosti, kakor tudi ima točno kuhinjo. Črno vino se toči po 32 in belo po 36 kr. liter. Priporočajo se sl. občinstvu za obilen obisk, beleži udani **Gregor Čehovin**, gostilničar. 26—6

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Gostilna „Alla Città di Vienna“, Piazza Caserma št. 2. (zraven Tiskarno Doleno) prodaja najboljša krasna in isterska vina I. kakovosti in graško pivo. Izborna kuhinja, sprejemlje naročila tudi za kosila in večerje. Imenovana vina morejo dobiti tudi družine na dom, in sicer ne izpod 28 litrov, po nastopni ceni: Teran iz Auberja po 42 kr. in najboljša isterska vina po 28 kr. liter. — Za obila naročila se priporoča Anton Brovedani.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Gostilna „Alla città di Graz“ Via Gep. pa št. 18 poleg kavarne „Universo“ priporoča se Slovencem v mestu in na deželi. — Točijo se izvrstna vina, in je izvrstna tudi kuhinja — Gostilna je odprta do polnoči. Z odličnim spoštovanjem **JAKOB KUMAR**

Pivarna Lavrenčič via Rossetti (nasproti lekarni E. Leitenburg) priporočajo svoja izborna isterska vina čistim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter v stanovanje postavljen; naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. — Častitim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra isterska kapljica.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Števan in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenege, lončenege in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Prodajalnica i zaloga jestvin „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruga z omejenim poročivom v ulici Belvedere št. 3., bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz dežele. 67—104

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske pošne tiskalice. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 80) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Petronio & Madalena 21 (naslednika A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporočata svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonialnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla.

Teodor Slabanja

srebar v GORICI (Görz) ulica Morelli 17 se priporoča preč. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: monstranc, kelihov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim.

Da si zamorajo tudi menj premožne crkve omisliti razne crkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavili. Ilustrovani cenik franco. Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštnino franco! 8—24

Oglas.

Usojam si naznaniti sl. občinstvu, da sem vnovič odprl **via Nuova št. 27** trgovino z manufakturnim blagom (prej Ivan Milič) ter da v istem prodajam **raznovrstno volнено blago**, kakor tudi **židane in volnene robce**.

Udani **M. MILIČ.**

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 noč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12. ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10—12. ure dop. Obresti na knjižice. 3%
Plačuje vsak dan od 9—12. ure popoldne. Zneske do 100 gl. precej, zneske preko 100 do 1000 gl. mora se opovedati 3 dni, zneske preko 1000 gl. pa 5 dni prej.
Eskomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3%
Posojuje na državne papirje avstro-ogrske do 1000 gl. po 5%
višje zneske od 1000 do 5000 gl. v 4%
Večje svote po 4%
Daje denar proti vknjiženju na posvetva v Trstu. Obresti po dogovoru.
TRST, 13. marca 1893 8—12

Cerkvena obleka in orodje.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno krasno blago za **bandera, baldahine, raznobarvene plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, korsetlje in prte**, sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Blagovolite se torej ozirati, prečast. gospodje, pri naročilih na vdovo-rojakinjo ter ne podpirajte tujih tvrdk družtev ali potujočih agentov. — Izdelujem ročno in pošteno po najnižji ceni **bandera in drugo obleko**. Zagotavljam torej hitro in najpoštenje postrežbo in najnižjo ceno, hvaležna bode podpisana za najmanjša naročila. — Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča **Ana Hofbauer**, imejteljica zaloge cerkvene obleke v Ljubljani, Gledališke ulice št. 4. 10—10

DROGERIJA

na debelo in drobno **G. B. ANGELI** 104—78 TRST 12—12
Corso, Piazza della Legna št. 1.
Odlikovana tovarna čopičev.
Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kočije, z Angleškoga, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.
MINERALNE VODE
iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)
Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popoldne. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljnemu naklonjenosti slavnega občinstva. Ponižni **P. Favero.** 104—64

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in na morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.
Glavnica in serva društva dne 31. decembra 1890
Gravnica društva gld. 4.000.000—
Premijna serva zavarovanja na življenje „ 10.754.306 91
Premijna serva zavarovanja proti ognju „ 1.612.910-22
Premijna serva zavarovanja blaga pri prevažanju „ 33.594.10
Reserva zavarovanja proti toči „ 200.000—
Reserva zavarovanja proti premijanju kurzov, bilanca (A) „ 163.786-21
Reserva zavarovanja proti premijanju kurzov, bilanca (B) „ 137.573-85
Reserva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje „ 250.000—
Občna serva dobičkov „ 1.127.805-98
Urad ravnateljstva:
Via Valdirivo, br. 2 (v lastnej hiši.)

Krasne uzorce zasebnikom pošilja zastoj in franko.

Bogate knjige z uzorci, kakoršnih še ni bilo, za krojače nefrankovano. Jaz ne popuščam za 2¹/₂, ali 3¹/₂ goldinarjev pri metru, ne dajem daril krojačem, kakor to dela konkorenca na račun zadnje roke, ampak imam le trdne in čiste cene, tako, da mora kupiti vsak zasebnik dobro in ceno. Prosim torej zahtevati le moje knjige z uzorci. Svarim tudi pred pisni konkurenca, ponujajočoj dvakrat toliko popustka.

SNOVJI ZA OBLEKE.

Peruvien in dosking za častito duhovščino, pred pisane snovi za uniforme c. kr. uradnikov, tudi za veterane, ognjegasce, telovadce, livreje, sukna za biljarde in igralne mise, preproge za vozove, leden nepremčben za lovške sukne, snovji za prati, potne ogrtače od gld. 4—14 itd. — Kdor hoče kupiti vredno, pošteno, trajno, čisto volнено sukno blago, ne pa dober kup cunje, ki so komaj toliko vredna, kolikor se plača krojaču, obrne naj se do

IVANA STIKAROVSKY v BRNU 24—19 (v tem Manchestru Avstrije) 24—9
Največja zaloga fabriškega sukna, v vrednosti 1/2 milijona gl.

Da pojasnim velikost in smčnost izjavljam, da moja roka združuje največe izvažanje sukna v Evropi, izdelovanje kamgarnov, potrebščin za krojače in veliko knjigovozništvo le za lastne namene. Da se prepriča o vsem tem, prosim slavno občinstvo, da si, kadar mu prilika nanes, ogleda velikanske prostore mojih prodajalnic, kjer ima posla 150 ljudi.

Pošilja se le po poštnem povzetju. Dopisuje v nemškem, madjarskem, češkem, polškem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku.

Griena bol kašalj, hreputavica, promuklost, nazebni zadavica, rora, zapala ustijuh itd.

moğu se u kratko vrijeme izliečiti rabljenjem

NADARENH

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

31 godina slajnega uspjeha

što jih gotovi Prendini, lučbar i ljekarnar u Trstu Veoma pomašu učiteljom, propovjednikom itd. Prebdjenih kašljno noćih, navadne jutranje hreputavice i grlenih zapalah nastaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponadžinaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima tiskanu na jednoj strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom.

Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah sviata. 27—52

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na 4-dnevni odkaz 2 ¹ / ₂ %	V napoleonih na 30-dnevni odkaz 2 ¹ / ₂ %
8- 2 ¹ / ₂ %	3-mesečni 2 ¹ / ₂ %
30- 2 ¹ / ₂ %	6- 2 ¹ / ₂ %

Vplačevanja avstr. vrednostnim papirjem, kateri se nahajajo v okrogu, pripozna se nova obrestna tarifa na temelju odgovodi od 17. in 21. odnosno 12. junija.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropav, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bieltz, Gablonz, Gradeo, Hermanstadt. Inomost. Celovec, Ljubljana, Line, Olomuc, Reichenberg, Saaz in Solnograd, — brez troškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24—7 pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.

Sprejemajo se vsakovrstna vplačila pod ugodnimi pogoji.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjom kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obrasti po pogodbi.

Vložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodno banko italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu. Trst, 1. aprila 1893. 8—24

Alojzij Suppanz

urar, Corso št. 39. 38—104
Prodaja in popravlja ure.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralški prah ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar. Dobiva se v odlikovani lekarni. 31—104
PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg
Poštne pošiljatve izvršujejo se neutegoma.